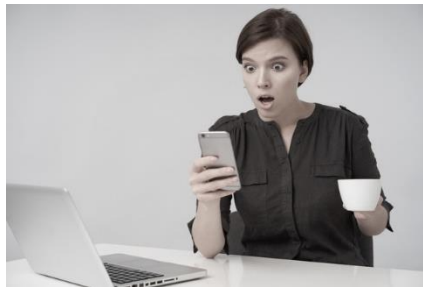

קראו את הטקסט וענו על השאלות שאחריו.

מישהו שומע אותי: האם הסמארטפון מאזין לנו?

מעובד על פי "tg, מגזין טכנולוגיה ישראלי" מרץ 2020

כולנו שמענו שהטלפונים שלנו יכולים להאזין לשיחות היום-יום שלנו כדי להפציץ אותנו בפרסומות מותאמות אישית. אך האם יש אמת בדבר? האם אי פעם בדקתם את התיאוריה הזאת ודיברתם על מוצר חסר חשיבות כלשהו, ואז חיכיתם בסבלנות האם באחת הרשתות החברתיות הופיעה פרסומת לאוטו שקיות או לנפה ריחנית שעליה דיברתם? אם הפרסומת מעולם לא הופיעה, סביר להניח שכבר שכחתם מהמבדק. עם זאת, אם היא כן הופיעה, כנראה חשבתם שמכשיר הטלפון שלכם מאזין לכל מילה שלכם ופגע בפרטיות שלכם.

5

אפשרות ההאזנה (לכאורה) של הרשתות החברתיות עוררה דיונים רבים, ומשתמשים רבים דיווחו על כך שראו פרסומות מותאמות-אישית למוצרים ושירותים יחודיים אליהם לאחר ששוחחו עליהם בשיחת יום-יום רגילה. עם זאת, חשוב לציין שהאזנה כזאת, כך שהמשתמש אינו מודע לה, אינה חוקית ואף קשה לביצוע מצד החברות המפעילות את הרשתות.

10

לכן החלטתי לגלות מה משתמשי טוויטר חושבים על הנושא, ויצרתי סקר שבו שאלתי את הנשאלים האם הם חושבים שהטלפון או האפליקציות שלהם מאזינות להם. הסקר זכה ל-234 הצבעות, שמתוכם 80% מהמשתתפים טענו שהטלפון שלהם מאזין להם. זוהי תוצאה מאוד מעניינת, במיוחד מכיוון שרוב העוקבים והציוצים-מחדש (שיתופים, retweets) מגיעים מאנשים העוסקים באבטחת המידע.

בואו נחשוב רגע על מצב בו הרשתות החברתיות אכן היו יכולות להאזין. ראשית, עלינו לשים דעתנו לכך שמצב כזה יהיה שערוריה ענקית שרק מחכה להיחשף. ואכן, אם מצב כזה היה נחשף, שירותי הרשתות היו נתבעים באופן חסר-תקדים, מה שעלול לגרום גם לפשיטת רגל שלהם ולהיעלמותם מהמפה.

15

המספרים

בואו נדבר רגע על נפח האחסון שנדרש כדי להאזין לשיחות שלנו. אם נרצה להקליט קטע שמע, הקלטה של שיחה כללית תדרוש כ-115 מגה-בייט לשעת דיבור (עומק של 15 ביט, בערוץ אחד, על פי החישוב כאן). ניקח בחשבון שביום ממוצע אנחנו ערים כ-15 שעות (הוצאנו מהחשבון את הדיבורים מתוך שינה ואת המחשבות – למרות שזה יכול להיות מעניין מאוד!)

20

עם זאת, לא כולנו מדברים במשך כל היום, אז בואו ניקח בחשבון רק רבע מהכמות הזאת. אם כן, אנחנו מדברים על 430 מגה-בייט של אודיו לאדם אחד ביום אחד. ברשת אינסטגרם יש 800 מיליון משתמשים, מה שאומר שאם הם יקליטו את השיחות של כל המשתמשים בתוכנה, הם יצטרכו לאחסן כ-344 פטה-בייט (1015 בייטים) ביום. כדי לשים את הנתונים האלה בקנה-מידה, נציין שכיום מיוצרים בכל רחבי העולם כ-2500 פטה-בייט של נתונים. האם הרשתות החברתיות יוכלו לעבד כמות נתונים כזאת בכל יום, גם אם הנתונים היו מכווצים?

25

התאוריה הסבירה ביותר אומרת שהרשתות החברתיות לא יוכלו להתמודד עם כמות כזו גדולה של מידע בכל יום, ובוודאי לא לבחון את כל הנתונים האלה ולנצל אותם. הרבה יותר קל לנתח את נתוני המשתמשים בדרכים אחרות ובכך ליצור פרופיל שלהם באמצעות נתונים שכבר נמצאים ברשת. פרופיל מסוג זה יכול לכלול את גילכם (על פי תאריך לידה שהזנתם או על פי תוכנות לניחוש הגיל), מינכם, ניתוח תחומי העניין שלכם על פי תמונה, ניתוח של הכותרות וההאשטגים בפוסטים שאתם מסמנים עליהם "לייק" – אפילו של הזמן שאתם משקיעים בקריאה של כל פוסט, לעומת פוסטים שאתם מדלגים עליהם.

30

המידע שנאסף מהאלגוריתמים האלה יוכל לקבוע האם אתם בזוגיות, האם אתם עובדים, אם יש לכם חיית מחמד או טלפון, את סגנון הלבוש שלכם, את התחביבים שלכם ואפילו את תחומי העניין העתידיים שלכם – לרשימה הזאת כמעט ואין סוף. הם אפילו מסוגלים לבצע ניחוש די מושכל בנוגע לאופי הרכישה הבאה שלכם, אפילו לפני שחשבתם עליה.

35

התאוריה בנוגע להאזנות מצד הרשתות החברתיות טוענת שאם אינכם רוצים שהרשתות יאזינו לכם, עליכם לכבות את הרשתות המיקרופון באפליקציה הרלוונטית. אולי הבחנתם בכך שאינסטגרם לא מאפשרת לפרסם סטורי אם המיקרופון כבוי.

40

מי מחזיק באיזה מידע?

מבחינתי, השאלה הגדולה היא: האם ענקיות המדיה החברתית מסוגלות לקרוא את מה שאנחנו כותבים באפליקציות וואטסאפ, פייסבוק מסנג'ר ושיחות הפרטיות באינסטגרם? כל השירותים האלה הם בבעלות פייסבוק, ולכן עולה השאלה: למרות שההודעות המועברות בשירותים האלה מוצפנות כדי למנוע ציטות אליהן מצד גורמי צד-שלישי (כמו גורמי אכיפת חוק או ממשלות סמכותניות), האם עדיין יתכן שמפעילי השירותים הללו יכולים לקרוא את תוכן ההודעות כדי להביא פרסומות ממוקדות יותר למשתמשיהם?

45

גם אם כן וגם אם לא – האלגוריתמים הייחודיים והאינדיבידואליים שלהם מרשימים מאוד, ואף אחד לא יודע איך הם עובדים או מה הם באמת יודעים עלינו חוץ מדבר אחד – הם אוספים המון מידע רלוונטי ומותאם אישית שמצומד לכל משתמש באופן פרטי, והמידע הזה שווה להם מיליוני דולרים.

זכרו – אם אתם מקבלים את כל המוצרים האלה בחינם ונהנים משימוש באפליקציות בחינם, כנראה שאתם המוצר.

50

השאלות

1. מהי הטענה המרכזית של הטקסט?

- ₁ הרשתות החברתיות מאלצות אותנו להפעיל את המיקרופון של הפלאפון.
- ₂ הפרסומות ברשתות החברתיות משפיעות יותר על הצרכנים.
- ₃ הרשתות החברתיות אוספות עלינו מידע רב בדרכים שונות.
- ₄ הרשתות החברתיות מסייעות לנו לקבל מידע על משתמשים אחרים.

2. כותרת הטקסט היא:

מישהו שומע אותי: האם הסמארטפון מאזין לנו?

בטבלה שלפניכם יש ארבעה היגדים בנוגע לכותרת.

סמנו ליד כל היגד אם הוא נכון או שאינו נכון.

ההיגדים	נכון	אינו נכון
1. בכותרת יש פועל.		
2. בכותרת יש שם תואר.		
3. בכותרת יש מילת יחס.		
4. בכותרת יש שם עצם.		

3. בשורה 2 מופיעה המילה תיאוריה

מה פירוש המילה לפי משמעותה במשפט?

- ₁ שאלה
- ₂ התלבטות
- ₃ מבחן
- ₄ השערה

4. בשורות 1-2 כתוב שישנה **תיאוריה** הסוברת כי הסמארטפונים מאזינים לשיחות שלנו.

הביאו **דוגמה** מפסקה א' התומכת בתיאוריה זו.

5. בפסקה הראשונה ישנו שימוש רב ב**גוף שני**.
א. העתיקו מתוך הפסקה הראשונה שלוש מילים בגוף שני.

ב. מדוע הכותב בחר לנסח את דבריו בגוף שני?

6. בשורה 7 כתוב: " אפשרות ההאזנה **לכאורה** של הרשתות החברתיות עוררה דיונים רבים."

באיזה מן הביטויים שלהלן אפשר להחליף את המילה **לכאורה** כך שתישמר משמעות המשפט?

- לעיתים ₁
- הרי ₂
- הלא ₃
- למראית עין ₄

7. כותרת הקטע מנוסחת כשאלה. מהי לדעתך התשובה לשאלה זו?

8. לפניכם צירופי מילים מתוך המאמר.

כתבו ליד כל צירוף אם הוא צירוף סמיכות או צירוף של שם ותוארו.

סוג הצירוף	צירוף מילים
	פרסומות מותאמות
	שיחות פרטיות
	אבטחת מידע
	תוצאה מעניינת

9. מה הקשר בין הפסקה הראשונה (שורות 1-6) ובין הפסקה השישית (שורות 22-

27)?

- ₁ הכללה ופירוט
₂ סיבה ותוצאה
₃ טענה והסתייגות
₄ בעיה ופתרון

10. א. בשורה 5 כתוב: "..... אם היא כן הופיעה"

למה מתייחסת המילה היא?

ב. בשורה 9 כתוב: "... כך שהמשתמש אינו מודע לה".

למה מתייחסת המילה לה?

11. הרשתות החברתיות אוספות מידע אישי על המשתמשים (שורה 48).

א. מה סוג מידע הנאסף על המשתמשים באמצעות האלגוריתמים (שורות 35-

40)?

ב. לדעתכם, מדוע הרשתות החברתיות אוספות מידע על המשתמשים?

ג. לדעתכם, מהן ההשלכות של איסוף מידע אישי על המשתמשים ברשתות החברתיות?

12. בשורות 11-12 כתוב: "יצרתי סקר שבו שאלתי את הנשאלים האם הם חושבים שהטלפון או האפליקציות שלהם מאזינות להם".

א. כתבו שתי שאלות המתאימות להופיע בסקר.

ב. מה אפשר ללמוד מתוצאות הסקר? (שורות 10-15).

14. בשורה 50 כתוב: אם אתם מקבלים את כל המוצרים האלה בחינם ונהנים משימוש באפליקציות בחינם, כנראה שאתם המוצר.
למה מתכוון הכותב? הסבירו משפט זה במילים שלכם.

15. משימת כתיבה - טור דעה

אפליקציית להעברת מסרים "וואטסאפ" הפכה לחלק בלתי נפרד מחיינו. בשבועות האחרונים היא עדכנה את תנאי המשתמש שלה, כך שמשתמשי האפליקציה ישתפו באופן אוטומטי מידע עם פייסבוק (כחלק מהסכמה על תנאי השימוש). ללא אישור זה- לא נוכל להשתמש בוואטסאפ.

כתבו פוסט בפייסבוק או באינסטגרם (טיעון) ובו הביעו את עמדתכם :

האם הרשתות החברתיות אוספות עלינו מידע?

מה לדעתכם הרשתות החברתיות עושות עם מידע זה?

מה ההשפעה של השינוי בתנאי המשתמש של וואטסאפ?

האם כתוצאה משינוי המדיניות אנשים יפסיקו להשתמש בוואטסאפ?

כתבו 15-20 שורות. הקפידו לא לכתוב בנקודות.

[בכתבתכם הקפידו על ניסוח,
על סימני פיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.]

בהצלחה!